

Startnotitie Visie Economie

Colofon

Titel:	Startnotitie Visie Economie
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Doeveren
Eenheid:	Ruimte en Realisatie Ontwikkeling
Team:	Economische Zaken
Status:	Concept

Voor het samenstellen van dit document heeft de gemeente Wassenaar getracht alle auteurs, fotografen en andere rechthebbenden te benaderen. Mocht iemand in dit document een illustratie aantreffen waarop hij of zij rechten kan doen gelden of een niet correcte bronvermelding aantreffen, gelieve zich dan te melden.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Economische Visie 2016 – 2019	4
Vraagstelling en doelstelling	5
Economische foto	5
Kaders Economische Visie	5
Reikwijdte van Economische sectoren	7
Bewust van impact op de ondernemers vanuit alle beleidsdomeinen	9
Proces	9
Planning	10
Financiën	10

Inleiding

Veel Wassaarders en Wassaarse families ondernemen. Ondernemers en bedrijven zijn om tal van redenen belangrijk voor Wassaar. De aanwezigheid van lokale winkels is een van de redenen waarom bewoners en bezoekers het centrum van het dorp bezoeken, bij de nodige Wassaarse bedrijven hebben inwoners een baan en ondernemers zijn belangrijk voor de sociale samenhang in het dorp. Ondernemers participeren in verenigingen, sponsoren Wassaarse evenementen en helpen waar mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan. Het College koestert onze ondernemers en wil hen perspectief bieden om zo goed mogelijk te kunnen ondernemen.

In het coalitieakkoord *Samen voor Wassaar. Koersvast, open en betrokken* is de ambitie opgenomen om in 2024 te komen tot een Economische Visie. Er staat:

We werken aan een Economische Visie in samenspraak met ondernemers die in 2024 gereed moet zijn. Hierin wordt onder meer opgenomen het behoud en toekomstbestendig maken van de bestaande bedrijventerreinen en aansluiting gezocht bij de regionale strategie werklocaties van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH).

In het Collegeuitvoeringsprogramma (CUP) wordt de ambitie om tot een Economische Visie te komen eveneens genoemd. Onder de kop 'Wat gaan we ervoor doen?' staat het volgende:

Een Economische Visie in samenspraak met de ondernemers in 2024 gereed.

In zowel het coalitieakkoord als het College Uitvoeringsprogramma wordt nadrukkelijk genoemd dat de Economische Visie in samenspraak met ondernemers zal worden opgesteld. Het moet niet een boekwerk worden waarin de gemeente Wassaar bepaalt wat de komende jaren op het gebied van het stimuleren van economie gaat gebeuren, maar een actieplan waarin gemeente, ondernemers en andere betrokkenen de handen

ineen hebben geslagen om tot een goede, breed gedragen Economische Visie te komen. Het moet niet slechts de Economische Visie van de gemeente Wassaar zijn, maar een visie van iedereen die bij de Wassaarse economie betrokken is.

Er is bij het opstellen van de Startnotitie Visie Economie bewust voor gekozen om de focus primair te leggen op de belangrijkste uitdagingen van Wassaarse ondernemers en bedrijven en niet voor een generiek beleidsstuk over alle onderwerpen. Het College brengt liever focus aan om resultaten te boeken op een aantal maatschappelijke vragen (zie kaders).

Economische Visie 2016-2019

De gemeente Wassaar heeft eerder een Economische Visie gehad. In 2015 is de *Economische Visie 2016-2019* opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Deze visie kende de volgende ambities:

- Voldoende werkgelegenheid, zoveel mogelijk passend bij de eigen beroepsbevolking;
- Een goed ondernemersklimaat;
- Behoud van de leefbaarheid door voldoende voorzieningen;
- Plezierig woon- en leefklimaat met beperking van overlast en negatieve effecten.
- Stimuleren duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De looptijd van de *Economische Visie 2016-2019* is inmiddels verstreken. Er is geen vervolg aan de Economische Visie gegeven. Momenteel ontbreekt het daarmee aan een Economische Visie waaraan alle inspanningen die gedaan worden om de lokale economie te versterken te toetsen. In de nieuw op te stellen Economische Visie zal een korte evaluatie opgenomen worden van de oude visie om te zien welke doelstellingen zijn gehaald en welke resultaten zijn geboekt.

Voor wat betreft het opstellen van de nieuwe Economische Visie heeft het college gekozen voor een visie met een langere looptijd dan de vorige uit

2016. De economische Visie zal worden opgesteld voor de periode 2025-2035. Er is bewust voor een langere looptijd gekozen. Dit biedt ondernemers in meer perspectief en langer houvast. Daarnaast is een korte instandhoudingsperiode van een visie weinig doelmatig.

Vraagstelling en doelstelling

Bij de op te stellen Economische Visie staan de volgende vragen centraal:

- Hoe ziet de Wassenaarse economie er nu uit?
- Welke bedrijven of sectoren voegen meerwaarde aan ons dorp toe?
- Welk toekomstperspectief hebben we bij de belangrijkste economische sectoren?
- Welke weg moeten we bewandelen om het toekomstperspectief te realiseren?

De eerste drie vragen zijn de wat-vragen. Die staan centraal bij de Economische Visie. De vierde vraag is de hoe-vraag. Die staat centraal bij de op te stellen Uitvoeringsagenda Economische Visie. De Economische Visie zet een stip op de horizon. De Uitvoeringsagenda beschrijft de weg naar de stip toe. De gemeente wil graag de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Economische Visie leggen bij degene die daar het best toe in staat is, ook als dat betekent dat de gemeente niet de eerste viool speelt.

Economische foto

Cruciaal bij het opstellen van de Economische Visie is kennis van hoe de Wassenaarse economie anno 2024 in elkaar zit. De Economische Visie zal daarom beginnen met een zogenaamde economische foto waaruit informatie te halen valt over de stand van zaken van de huidige Wassenaarse economie. Dit voorkomt gaandeweg het traject van het opstellen van de Economische Visie discussie over aannames en veronderstellingen. De gegevens voor het maken van de economische foto komen van het CBS en de website waarstaatjegemeente.nl. Het geeft inzicht welke sectoren voor een belangrijk zijn voor Wassenaar.

Kaders van de Economische Visie

Om tot een goede en breed gedragen Economische Visie te komen, hanteren wij een aantal kaders. Deze zijn:

1. Het versterken van Wassenaars ondernemerschap.
2. Perspectief voor lokale bedrijvigheid.
3. Versterken van lokale en regionale samenwerkingsverbanden.

Ad1: Versterken van Wassaars ondernemerschap

Ondernemen staat onder druk. Met de Economische Visie wil het College het economische beleid daarom tegen het licht houden. Hieronder vallen onder meer horecabeleid, goede dienstverlening, regeldruk, accountmanagement, ondernemersloket en winkeltijdenbeleid en vrijetijdseconomie. Door middel van een gezamenlijk opgestelde uitvoeringsagenda willen we afspraken maken over hoe dit perspectief te bereiken.

Ad2: Perspectief voor lokale bedrijvigheid

Wassenaar wil een gemeente zijn waar bestaande en nieuwe ondernemers goed kunnen ondernemen. Een goed vestigingsklimaat is voor bedrijven die waarde toevoegen. De bereikbaarheid van bestaande en nieuwe bedrijven is daarbij van belang. Door ruimtegebrek is het vinden van ruimte voor nieuwe bedrijvigheid en nieuwe arbeidsplaatsen een uitdaging. Het college wil de locaties inzichtelijk maken waar bedrijven mogen uitbreiden, kunnen starten of liever moeten verplaatsen. Dat geldt ook voor mogelijke plekken waar bedrijven naar uitgeplaatst kunnen worden zoals de Groene Zone of de Van Hallstraat. In de uitwerking wordt hierbij opgetrokken met MRDH waarbij gemeente Wassenaar zich sterk maakt voor een gezond economisch vestigingsklimaat passend bij onze

schaal. Andere regionale organisaties zoals het ondernemersnetwerk VNO-NCW Den Haag en Economie071 worden uitgedaagd om mee te denken over hoe we in de vraag naar bedrijfsruimte kunnen voorzien en welke bedrijven passen in het Wassenaarse vestigingsbeleid. Naast het schetsen van toekomstperspectief op ruimte, wil het College graag met ondernemers de handen ineenslaan als het gaat om de verduurzamingsopgave van bedrijventerreinen.

Ad 3: Versterken van lokale en regionale samenwerkingsverbanden

De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat samenwerken cruciaal is om het hoofd boven water te kunnen houden. Het verder opbouwen en versterken van samenwerkingen met lokale en regionale partners is een van de thema's in de Economische Visie. Lokaal willen we investeren in het opzetten van nieuwe samenwerkingen zoals bijvoorbeeld de samenwerking met evenementorganisatoren en ondernemers in de recreatiesector. Regionaal willen we meer halen uit de samenwerking met MRDH en willen we samenwerking met Economie071 onderzoeken.

De Economische Visie en de uitvoeringsagenda komen wat het College betreft voort uit gesprekken met alle betrokkenen en worden in gezamenlijkheid

vastgesteld. Voor het uitvoeringsprogramma dagen wij partners uit om kartrekker te zijn. Er zijn veel thema's denkbaar waar ondernemers, ondernemersverenigingen of betrokkenen veel beter in zijn dan de gemeente. Het college wil de samenwerking benutten om tot een zo goed en breed mogelijk gedragen Economische Visie en uitvoeringagenda te komen.

Reikwijdte van Economische sectoren

Naast de drie bovengenoemde kaders worden onderstaande sectoren mee genomen in de uitwerking.

- **Ambulante Handel**
vBijzonder onderdeel van de detailhandel is de Ambulante Handel ofwel de weekmarkt. In Nederland is een trend zichtbaar van afnemende populariteit van markten. Vooral in kleinere gemeenten staan weekmarkten onder druk. Onderzocht zal worden of dit voor Wassenaar ook geldt en wanneer dit zo is zal de Economische Visie een toekomstperspectief bieden voor de Weekmarkt in Wassenaar.
- **Detailhandel en Horeca**
Detailhandel en de horeca hebben flink te lijden gehad onder de coronapandemie. De Economische Visie zal voor hen een toekomstperspectief bieden. In 2020 heeft de Wassenaarse Horeca door Horecamaatwerk een ontwikkelperspectief laten opstellen. Dat was nog in de pré-coronatijd. Samen met de Wassenaarse Horeca gaat het college een nieuw toekomstperspectief maken. Eveneens zal er aandacht zijn voor terrassenbeleid en sluitingstijden.
- **Bedrijven op bedrijventerreinen**
Wassenaar kent een aantal bedrijventerreinen waarvan Maaldrift het grootst is. Samen met MRDH zal antwoord gevonden moeten worden op de vraag waar bestaande of nieuwe bedrijven die waarde toevoegen zich zouden kunnen vestigen in Wassenaar. Graag stellen we samen met MRDH, Ondernemend Wassenaar en andere partijen een toekomstperspectief voor de Wassenaarse bedrijventerreinen op. In dit toekomstperspectief geven we niet alleen

antwoord op de vraag naar ruimte, maar tevens op de kwaliteit van bedrijventerreinen. Het gaat hier met name om de kwaliteit van de openbare ruimte en een zo goed mogelijke inrichting van de bedrijventerreinen.

- **Ondernemers in de vrijetijdseconomie**
Momenteel is de Provincie Zuid-Holland alsook het NBTC actief in het schetsen van toekomstscenario's voor Recreatie & Toerisme in Zuid-Holland. Waar nodig en mogelijk zoeken we met hen de samenwerking. Het leidende principe op recreatie & toerisme is kleinschaligheid.
- **Recreatie**
Recreatie wordt vaak onder het kopje 'economie' geschoven. Dit is ten onrechte. Recreatie en het gebruik van recreatieve voorzieningen als wandel- en fietspaden, waterwegen, maar ook de landgoederen en het strand hebben niet direct een economische component. De kwaliteit van de recreatieve voorzieningen is eerder iets dat gerelateerd is aan de (inrichting) van de openbare ruimte. Er is wel een link met

economie. Met de partners wordt gezocht naar een zo goed mogelijke visie op de recreatiegebieden om spreiding te bevorderen. Hierbij nemen we de bezoekersdruk en de bereikbaarheid van de recreatiegebieden mee

- **Ondernemers in het Havengebied**
Het college ziet een mogelijke kwaliteitsverbetering voor het Havengebied. In het recente verleden is veel onderzoek gedaan en gesproken over het Havengebied en het geven van een economische en woonfunctie aan het gebied. We onderzoeken of het realiseren van de gemaakte plannen voor het gebied afgerond zijn of verder opgepakt moeten worden.

Bewust van impact op de ondernemers vanuit alle beleidsdomeinen

Er zijn meerdere aspecten die invloed kunnen hebben op het ondernemersklimaat en het vestigingsklimaat in gemeente Wassenaar zoals mobiliteit (bereikbaarheid van Wassenaar), Omgevingswet, lokale lasten, duurzaamheid de aanwezigheid van goede zorg- en onderwijsinstellingen, inclusie en een

goede openbare ruimte op belangrijke economische plekken zoals het centrum, het havengebied, en de bedrijventerreinen. Dit ligt deels binnen Wassenaar en deels in regionaal verband. Om met beperkte capaciteit resultaten te boeken op economie zijn de genoemde aspecten een aandachtspunt voor de visie en mogelijk van invloed maar werken we de aspecten individueel niet uit.

Proces

Bij het opstellen van de inhoud van de Economische Visie wordt samengewerkt met ondernemers, ondernemersverenigingen, Bedrijfsinvesteringszones en andere betrokkenen in zowel Wassenaar als de regio. Voorbeelden hiervan zijn o.a. Ondernemend Wassenaar, BIZ Centrum en Maaldrift, de Wassenaarse Horeca en MRDH. Om tot een goede en gedragen visie te komen is input van de partners cruciaal. Op de participatieladder betekent dit meewerken en meedenken.

Wat gaan we doen:

1. We organiseren bijeenkomsten en **gesprekken** met individuele ondernemers, inspiratiesessies, conferenties en informatiebijeenkomsten.
2. We gaan het gesprek aan met **regionale economische partners** zoals MRDH, VNO-NCW Den Haag, The Hague & Partners en Leiden & Partners. Daarnaast zullen we ondanks het ontbreken van een formele samenwerking het gesprek aangaan met Economie071.
3. Waar mogelijk zal de **gemeenteraad** actief betrokken worden bij het proces om tot een Economische Visie te komen. Dat willen wij doen door het minimaal een keer organiseren van een sessie over de Economische Visie en het organiseren van minimaal één werkbezoek voor raadsleden aan een bedrijf of economisch cluster.

Planning

Aan het eind van het vierde kwartaal in 2024 willen we de Economische Visie voor besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad. Daarvoor is grofweg de volgende planning opgesteld:

Datum	Mijlpalen
22 april	Startnotitie ter besluitvorming in College
22 mei	Startnotitie in de commissie
4 juni	Startnotitie in de Raad
April t/m oktober	Gesprekken/ bijeenkomsten met ondernemers, ondernemersverenigingen, Wassenaarse betrokkenen en regionale partners.
5 november	Economische Visie ter besluitvorming in het college
2 december	Economische Visie bespreken in commissie
17 december	Economische Visie bespreken in Raad

Financiën

Binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling is een budget van € 50.000,- aanwezig om het traject te begeleiden en bijeenkomsten te organiseren.

